

JAKELU: Kasviplanktonmäärittäjiä tekevät laboratoriot

Pätevyyskoe PHYTO 14/2020 – Kasviplanktonmäärittäminen

Proftest SYKE järjestää kasviplanktonin pätevyyskokeen joulukuussa 2020 - tammikuussa 2021. Testin kohderyhmänä ovat kasviplanktonanalyysijä sisävesi- ja Itämerinäytteistä tekevät konsultit, tutkimuslaitoksissa, korkeakouluissa ja valtionhallinnossa analyysiä tekevät sekä velvoitetarkkailunäytteitä analysoivat henkilöt Suomessa ja muualla Euroopassa. Pätevyystesti on järjestetty Proftest SYKEN toimesta säännöllisesti joka kolmas vuosi. Pätevyyskokeeseen arvioidaan osallistuvan 25 - 35 laboratoriota.

SYKE järjesti virtuaalisen kasviplanktonitestin edellisen kerran vuonna 2017 (<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/233179>). Testiin osallistui tuolloin 39 osallistujaa 32 laboratoriota ja 11 maasta.

Proftest SYKE on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (www.finas.fi), jonka toiminta täyttää standardin SFS-EN ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset. Pätevyyskokeen järjestäminen kasviplanktonmäärittäjästä kuuluu akkreditoituun pätevyysalueeseen.

NÄYTEMATRIISIT

1) lajintunnistus virtuaalisista näytteistä (video-otokset), 2) laskenta virtuaalisista näytteistä (video-otokset) ja 3) biotilavuuden määrittäminen (vesinäytteistä).

AIKATAULU

Kierrokselle ilmoittautuminen	9.9.2020 – 30.9.2020
Näytteiden lähetyspäivä	1.12.2020 (lisätietoja: kappale 4 <i>Näytteiden toimitus</i>)
Näytteiden analysointi	8.1.2021 mennessä
Osallistujatulosten raportointi	29.1.2021

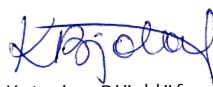
OSALLISTUMISMAKSU

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määrittästen ja näytteiden osalta 550 € (+ alv 24 %). Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Helsingissä 7.9.2020

Marko Järvinen,
koordinaattori

Katarina Björklöf,
koordinaattori

Proftest SYKE on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (www.finas.fi), jonka toiminta täyttää ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset.

PÄTEVYYSKOKEEN TOTEUTUS

1 JÄRJESTÄJÄ

Proftest SYKE, Suomen ympäristökeskus SYKE, Laboratoriokeskus

OSOITE: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

SÄHKÖPOSTI: proftest@ymparisto.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Marko Järvinen, puh. 0295 251 241

Katarina Björklöf, puh. 0295 251 086 (sijainen Mirja Leivuori, puh. 0295 251 366)

Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691

Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208

Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Sähköposti: etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Analytiikan asiantuntijat

Marko Järvinen (SYKE), puh. 0295 251 241

Heidi Hällfors (SYKE), puh. 0295 251 114

Harri Kuosa (SYKE), puh. 0295 251 106

Sirpa Lehtinen (SYKE), puh. 0295 251 353

Kristiina Vuorio (SYKE), puh. 0295 251 757

Sähköposti: etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

2 NÄYTTEET JA MÄÄRITYKSET

Pätevyyskoe sisältää kolme pakollista osiota*:

1) Kasviplanktonin lajintunnistus

- osallistujan on suoritettava vähintään yksi tunnistusosio; halutessaan voi suorittaa molemmat
- Itämeren kasviplankton (Baltic_id): 20 video-otosta Lugol -kestävöidystä tai elävistä näytteistä
- Järvien kasviplankton (Lake_id): 20 video-otosta Lugol -kestävöidystä tai elävistä näytteistä

2) Kasviplanktonin laskenta

- kolmen taksonin laskenta Lugol -kestävöidystä näytteestä otetuista 30 video-otoksesta (näkökentästä). Video-otokset sisältävät laskettavien taksonien ohella myös muuta levälajistoa.

3) Biotilavuuden määrittäminen

- kolmen taksonin biotilavuus määritetään Lugol -kestävöidystä vesinäytteestä. Näyte saattaa sisältää mitattavien taksonien ohella myös muuta levälajistoa.

Testimateriaali koostuu kasviplanktonista, jota esiintyy tyypillisesti Pohjois-Euroopan järvissä ja Itämerellä.

* Pätevyyskokeen lajintunnistus- ja laskentaosiot voi suorittaa tietokoneella, mutta mittaosio edellyttää mikroskopointia laboratoriossa. Jos mikroskopointi ei ole mahdollista koronatilanteesta johtuen, osallistuja voi suorittaa testistä video-osiot ja saada niistä todistuksen. Tämä ei kuitenkaan vaikuta testin osallistumishintaan (kappale 9 Osallistumismaksu).

3 ILMOITTAUTUMINEN

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna 30.9.2020 asti.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProfTestWEBin kautta osoitteessa <https://www.wp5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProfTestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä profTest@ymparisto.fi.

4 NÄYTTEIDEN TOIMITUS

Digitaalinen kuvamateriaali lajintunnistusta ja laskentaa varten on saatavilla internetissä 1.12.2020 – 8.1.2021 välisenä aikana. Osallistujille lähetetään linkki materiaaliin viimeistään 1.12.2020. Vesinäyte biotilavuuden määrittystä varten lähetetään postitse osallistujille 1.12.2020. Jos näytteet eivät ole saapuneet perille 8.12.2020 tai lähetys on vioittunut, pyydetään ottamaan yhteyttä pätevyyskokeen järjestäjään Marko Järviseen. Excel-taulukkopohja tulosten tallentamista ja palauttamista varten on ladattavissa ProfTest Syken sivuilla 1.12.2020.

5 NÄYTTEIDEN ANALYSOINTI

Ohjeistus näytteiden analysoinnista kuvataan Excel-taulukkopohjassa.

6 TULOSTEN RAPORTOINTI

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **perjantaina 8.1.2021**.

ProfTest SYKE toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille 29.1.2021. Loppuraportti julkaistaan viimeistään huhtikuussa 2021 ja se on saatavilla ProfTestWEBissä sekä ProfTest SYKEN verkkosivuilla (www.syke.fi/profTest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

Osallistujille toimitetaan *henkilökohtainen todistus* (jossa mainittuna osallistujan nimi ja laboratorio) vertailuun osallistumisesta ja suoriutumisesta loppuraportin julkaisemisen jälkeen.

7 VERTAILUARVOT JA PÄTEVYYDEN ARVIOINTI

Laskenta- ja biotilavuusmittausosiossa mittaussuureen vertailuarvona käytetään osallistujien tulosten robustia keskiarvoa. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoa, jonka laskemisessa tarvittavan kokonaishajonnan alustava tavoitearvo ilmoitetaan näytteiden lähetekirjeessä.

8 LUOTTAMUKSELLISUUS

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä.

9 OSALLISTUMISMAKSU

Pätevyyskokeeseen osallistuminen maksaa **550 €** (alv% 0) per henkilö. Jos lajintunnistusosiossa suorittaa vain joko järvi- tai Itämeriosuuden, osallistumismaksu on **450 €** (alv% 0) per henkilö. Kaikki osallistujat suorittavat lisäksi laskentaosion ja biotilavuusmääritysosion. Jos testin ainoan mikroskopiointia edellyttävän osion, biotilavuusmääritys, suorittaminen ei kuitenkaan ole mahdollista koronatilanteesta johtuen, osallistuja voi suorittaa testistä vain video-osiot ja saada niistä todistuksen. Tämä ei kuitenkaan vaikuta testin osallistumishintaan. Hintoihin lisätään arvonlisävero (alv% 24) muilta kuin valtion virastoluetteloon merkittyjä osallistujia laskutettaessa.

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.

